

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

REMISSVAR (Fi2009/346)

Skattereduktion för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder

Sammanfattning

Saco tillstyrker förslaget om skattereduktion vid ROT-arbeten men anser att det bör vara tillfälligt.

Saco anser också att när rätten till skattereduktion för hushållsnära tjänster vidgas till att även omfatta ROT-arbeten så innebär det en ytterligare sänkning i skattesystemet med en svagare förankring i de utgångspunkter och syften som gäller för dagens rätt till skattereduktion. Förslaget saknar en analys av konsekvenserna av detta för jämställdheten och för de kortutbildade. Vidare stärker förslaget ytterligare behovet av att rätten till skatteavdrag noggrant analyseras, följs upp och utvärderas.

Utgångspunkt och syften med skattereduktion för ROT-arbete

Som en del av de åtgärder som regeringen föreslagit för att dämpa effekterna av den ekonomiska krisen föreslås en förstärkt skattereduktion för arbete i form av reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad (ROT-arbete) ingår. Förslaget innebär att så kallade ROT-arbeten förs in i nuvarande system med skattereduktion för hushållsarbete.

Anna Hammar
Samhällspolitiska
avdelningen
08-613 48 20
anna.hammar@saco.se

Sveriges Akademikers
Centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

Utgångspunkten i Pm Fi 2009/346 sägs vara att de skäl som ligger bakom införandet av en skattereduktion för hushållsarbete också kan göras gällande för ROT-arbete. Regeringen konstaterar att eftersom det finns problem med svartarbete även inom ROT-sektorn kan förslaget minska svartarbetet och öka arbetsutbudet. Till skillnad från när systemet med skattereduktion för hushållsarbete infördes 2007 finns det nu även konjunkturpolitiska skäl att inkludera ROT-arbete för att hålla upp produktion och sysselsättning i byggsektorn.

Utgångspunkt och syften med dagens skattereduktion för hushållsnära tjänster

Av förarbetena till lagen (2007:346) om skattereduktion för hushållsarbete framgår att en utgångspunkt är att de arbeten som ska ge rätt till skattereduktionen ska uppfylla vissa kriterier. Det ska handla om arbeten där individen vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer, arbeten som är enkla att utföra och inte ställer krav på annat än en kort introduktion och arbeten som utförs i eller i nära anslutning till hemmet. Slutligen ska det förekomma ett omfattande svartarbete.

Syftena med skattereduktionen för hushållsnära tjänster svarade mot dessa kriterier. I Pm Fi2009/346 sammanfattas detta som att det ska göra det möjligt för kvinnor och män att öka sin tid på arbetsmarknaden, att såväl kvinnor som män ska kunna kombinera familjeliv och arbetsliv på lika villkor, att fler korttidsutbildade ska komma in på arbetsmarknaden och att svart arbete ska omvandlas till vitt arbete.

Saco: ROT-avdraget ytterligare en särlösning i skattesystemet med svagare förankring i utgångspunkterna för dagens skattereduktion för hushållsnära tjänster

Saco förespråkar en enhetlig inkomstbeskattning och genomskinlighet i hela skattesystemet. I ett yttrande över förslaget om skattereduktion för hushållsnära tjänster (Pm Fi 2006/7311) ansåg Saco att generella regler är att föredra framför särlösningar och att en ökad efterfrågan på hushållsnära tjänster borde åstadkommas genom att skattekillen sänks generellt. Saco tillstyrkte dock förslaget, men menade att systemet med skattelättnader borde vara begränsat i tid och betonade behovet av en noggrann utvärdering såväl statsfinansiellt som samhällsekonomiskt.

Förslaget om skattereduktion för ROT-arbeten innebär ytterligare en särlösning i skattesystemet. Förslaget uppfyller dessutom bara två av de fyra kriterier som var utgångspunkten för vilka arbeten som ska ge rätt till skattereduktion. ROT-arbeten utförs i eller i nära anslutning till hemmet och det förekommer ett omfattande svartarbete. Däremot handlar det inte om arbeten som är enkla och inte ställer krav på annat än en kort introduktion. Det handlar knappast heller om arbeten där individen vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer.

1. Saco tillstyrker förslaget men anser att det måste vara tillfälligt

Skattereduktion av ROT-arbete har införts vid tre tidigare tillfällen (1993, 1996 och 2004) och då främst med konjunkturpolitiska motiv och alltid under en tidsbegränsad period. Det finns vissa positiva erfarenheter av tidigare skattereduktioner av ROT-arbete. Riksdagens revisorers granskning 1999 visade att skattereduktionen bidragit till att sysselsättningen i branschen ökade och att svart arbetskraft begränsades.

När skattereduktionen för hushållsnära tjänster infördes valde regeringen att inte inkludera ROT-arbete med motivet av att konjunkturläget var starkt och av budgetmässiga skäl. Saco anser att skattereduktion av ROT-arbete kan vara konjunkturpolitiskt motiverat. Från Sveriges Arkitekter har tidigare till

regeringen framförts att skattereduktionen för ROT-arbeten också ska omfatta arkitekttjänster. Saco vill i detta sammanhang framhålla vikten av att konjunkturåtgärder vidtas också på områden som inte omfattas av promemorian. Erfarenheten visar att arkitekter är en yrkesgrupp som är mycket sårbar i lågkonjunkturer.

Skattereduktionen bör dock vara tidsbegränsad. Hushållen kan annars välja att skjuta upp sina renoveringsbeslut tills den ekonomiska osäkerheten minskat. En permanent reform minskar tidigareläggningseffekten. Ytterligare ett skäl till att skattereduktion av ROT-arbete bör vara tillfällig är att när efterfrågan på byggarbeten ökar vid nästa konjunkturuppgång riskerar skattereduktionen att övervältras till löneökningar.

2. Konsekvenser för jämställdheten måste belysas

Saco konstaterar att jämställdhetsaspekten inte berörs i promemorian. Skattereduktion för ROT-arbete kan till skillnad från skattereduktion för övriga hushållsnära tjänster inte förväntas ha positiva effekter på kvinnors arbetsutbud och möjligheter att kombinera familjeliv och arbetsliv på lika villkor som männen.

Kvinnor och män ägnar olika mycket tid åt hemarbete, och det är också stora skillnader i vilken sorts hemarbete de utför. Enligt SCB:s tidsanvändningsundersökning lägger kvinnor i genomsnitt ned 2,5 timmar per vecka på hushållsarbete och barnomsorg, männen ca 1 timme och en kvart. Männen står för i princip allt underhållsarbete i hemmet (exkl. trädgårdsskötsel och skötsel av sällskapsdjur), nästan 20 minuter per dag. Kvinnorna ägnar endast 4 minuter i veckan åt underhållsarbetet.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster har ett uttalat syfte att förbättra jämställdheten. Den maximala skattereduktionen för två sammanboende föreslås öka från 50 000 till 100 000 kronor när rätten till skattereduktion utvidgas till att även omfatta ROT-arbeten. Trots detta finns risken att skattereduktionen för ROT-arbeten tränger undan hushållens köp av övriga hushållsnära tjänster. Saco anser därför att konsekvenserna för jämställdheten bör analyseras. Av samma anledning bör konsekvenserna för de kortutbildades situation analyseras.

3. Stort behov av utvärdering

Saco har i tidigare yttranden kring förslag som rört skatteavdrag för hushållsnära tjänster efterlyst en noggrann utvärdering av systemet. När rätten till skattereduktion vidgas till att omfatta ROT-arbeten förstärks behovet av utvärdering ytterligare. Saco vill påpeka att Riksdagen gjort ett tillkännagivande till regeringen om vikten av att noggrant analysera, följa upp och utvärdera kommande åtgärder liknande ROT-avdraget. Detta gjordes med anledning av förslag från Riksdagens revisorer som utförde den hittills enda utvärdering. Deras granskning av effekterna av skattereduktionen gjordes i Stockholms län 1999. Regeringens svar till riksdagen i denna fråga är att regeringen i framtiden avser att ta hänsyn till vad skatteutskottet anfört (prop. 2002/03: 1 Budgetpropositionen för 2003).

Sveriges akademikers centralorganisation
Med vänlig hälsning

Gunnar Wetterberg

Eva Löfbom